

Oppsummering av arbeidet i Privatarkivprosjektet i vestre Vest- Agder frem til dags dato

Dato

10.03.2025

Saksbehandler

Kristin Lindqvist
rådgiver

PB 4013 Ullevål Stadion
0806 Oslo

postmottak@arkivverket.no
48 05 56 66

Org. nr.

961181399

Samarbeid

Gjennom arbeidet i årene 2009-2025 har Arkivverket ved Statsarkivet i Kristiansand etablert og opprettholdt aktive samarbeidsavtaler med alle tidligere 11 aktuelle kommuner, samt med en rekke institusjoner. Blant disse er særlig Vest-Agder-museet Lista, Flekkefjord museum, tidligere Mandal kommune, Lindesnes bibliotek og Lokalhistorisk Samling på Vanse særlig sentrale. Våren 2016 hadde vi et felles samarbeidsmøte med alle samarbeidspartnerne våre på Statsarkivet i Kristiansand.

I perioden 2020 til 2022 utarbeidet vi i fellesskap med Kuben i Arendal - en felles bevaringsplan for hele Agder fylke. Planen ble ferdigstilt høsten 2022.

Innsamling, ordning og katalogisering

Arkivverket har hentet inn privatarkiver fra Farsund, Flekkefjord, Åseral, Hægebostad, Kvinesdal, Audnedal, Marnardal, Sirdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal og Farsund for ordning og katalogisering. Pr. i dag er det ordnet og katalogisert over 680 privatarkiver som utgjør godt over 600 hyllemeter fra disse kommunene. Det er forskjellige typer arkiver, som ulike industriarkiver (Båtservice verft AS i Mandal, Marna Motor AS, Fundia Mandal Stål AS, Bugge seilmakerverksted og skipsrederi, Aarenes lærvarefabrikk i Flekkefjord, andre næringsarkiver som Jac. Salvesens rederi i Farsund, Flekkefjord Skipshandel, Skipsmegler Karl Vatne fra Farsund, Lister Fartøyassuransse, DSB (De sammensluttete Bilruter) fra Farsund og dikteren John Georg Ljosdal fra Mandal Vi kan nevne andre eksempler som arkivene etter avisen Lindesnes i Mandal, Lyngdal kunstforening, Farsund idrettslag, Hægebostad Bondelag, Mandals turnforening, og mange andre ulike lokale lag- og foreninger fra alle kommunene. Vi har ordnet arkiver fra arbeiderbevegelsen og fra politiske partier. Vi har også samlet inn, og ordnet alle sparebankarkivene fra Vest-Agder som ble inngått i vår avtale med Sparebanken Sør, samt en rekke små arkiver etter enkeltpersoner og ulike

Arkivverket

småbedrifter. Alle arkivene er publisert på Arkivportalen.no. Vi synes dette er et variert og godt bidrag til landsdelens bestand av historisk kildemateriale.

For arbeidet med arkivet fra Båtservice verft AS mottok vi i 2013 noe støtte fra Norsk Kulturråd, og for arbeidet med sparebankarkivene fikk vi i 2016 støtte fra Sparebanken Sør. Pr. i dag har vi dessverre ikke lenger tilgang på noen slike mulige støtteordninger. Som vi har påpekt før, er støtteordningen fra Kulturrådet til privatarkivarbeid i statlige arkivinstitusjoner falt bort – til fordel for museumsinstitusjoner. Det har derfor vært nødvendig med den ekstra arbeidsinnsatsen som Arkivverket har bidratt med i disse årene. Arkivverket yter for tiden for egne midler en 100 % stilling til mottaks- og depotarbeid på Statsarkivet i Kristiansand. Noe av denne stillingen rettes mot privatarkivarbeid for vestre del av Agder, men da primært for Kristiansand og områdene rundt.

Kartlegging og bestandsanalyse

I privatarkivprosjektet er det ved utgangen av 2024 ordnet godt over 700 privatarkiver, med et volum på ca. 640 hyllemeter. En omtrentlig bestandsanalyse viser at blant disse er det ca. 115 bedrifts/næringsarkiver med et omfang på omkring 480 hyllemeter. Fra lag/foreninger har vi rundt 470 arkiver, med et omfang på om lag 145 hyllemeter. I tillegg finnes det også andre typer privatarkiver.

Felles bevaringsplan for Agder

Som nevnt i tidligere årsrapport, så inngikk vi høsten 2019 et samarbeid med Kuben i Arendal om å lage en felles bevaringsplan for privatarkiver i Agder fylke. I dette arbeidet har vi i 2020 og 2021 bidratt med å kartlegge privatarkiver som oppbevares i institusjoner utenfor Statsarkivet i hele tidligere Vest-Agder fylke. Oppsummert viser befaringene vi har vært på, og rapportene vi har fått inn at det pr. i dag oppbevares rundt 220 hm privatarkiver i disse institusjonene. Arkivene er hovedsakelig uordnet, men ved de fleste befaringene har vi fått med omfang og arkivenes ytterår.

Vurdering av mulige depotløsninger ved lokale institusjoner

I de senere årene har vi opplevd at de fleste kommuner ønsker at oppbevaringsansvaret for privatarkivene deres skal ligge til Statsarkivet eller en annen sentral og faglig kompetent institusjon. Et slikt ansvar for oppbevaring og vedlikehold av arkiver medfører et stadig økt behov for magasinplass.

I forbindelse med den nye kartleggingen i 2020/2021 var vi på befaringer ved over 10 ulike institusjoner som oppbevarer privatarkiver, samt at vi fikk rapporter fra 15 andre.

Som før, er det primært Lokalhistorisk samling på Vanse (LHS) som fortsatt ønsker å oppbevare arkivene sine lokalt, og som har fysiske forutsetninger for å gi adgang for publikum. Flekkefjord kommune har, som før nevnt, også en stor samling ferdig ordnede privatarkiver som er tilgjengelige for publikum. Disse blir oppbevart i «Lien-gården». Flekkefjord kommune har imidlertid informert oss om at de ikke lenger ønsker å motta flere privatarkiver til oppbevaring i samlingen sin. Det blir derfor nødvendig å finne en annen egnet plass.

Vi ønsker selvsagt å bidra med veiledning og opplæring slik at Flekkefjord kommune og LHS kan fortsette å oppbevare arkivene i sin nærhet. Både i 2021 og 2022 har vi gjort en ekstra innsats med ordning og tilbakeføring, samt med organisering av arkivene ved LHS. I 2023 ble arbeidet ved LHS slutført. I 2025 hadde vi besøk fra LHS på Vanse – med omvisning på Statsarkivet.

For andre som ønsker det gjelder selvfølgelig ordningen med mulig tilbakeføring av deponerte arkiver – under forutsetning av at de aktuelle institusjonene får etablert egnede depot- og formidlingsløsninger.

Veiledning/rådgivning

Vi får en del henvendelser om veiledning - særlig fra museer, fra privatpersoner og fra ulike organisasjoner. Vi vil gjerne fortsette å bidra med råd og veiledning både ved henvendelser fra alle som ønsker å ordne og oppbevare arkiver selv, og for alle som ellers kan ha behov for det.

Arkivverket

Formidling

Vi har drevet med formidling om- og fra prosjektet på flere måter. Både gjennom arrangementer her på Statsarkivet, gjennom foredrag, avisartikler, gjennom kommunenes og museenes nettsider og facebook.

Arbeidet i 2025

For arbeidet i 2025 viser vi til medfølgende årsrapport for 2025.

Med hilsen Arkivverket

Vedlegg

- 1   Årsrapport for 2025 - privatarkivprosjektet i vestre Vest-Agder

AGDER FYLKESKOMMUNE
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Årsrapportering 2025 - Privatarkivprosjektet i vestre Vest- Agder

Dato
13.05.2026

Vår ref.
2024/13535

Deres ref.

Saksbehandler
Kristin Lindqvist
rådgiver

PB 4013 Ullevål Stadion
0806 Oslo

post@nasjonalarkivet.no
48 05 56 66

Org. nr.
961181399

Vest-Agder fylkeskommune og Nasjonalarkivet (tidligere Arkivverket) ved Statsarkivet i Kristiansand inngikk i april 2006 en samarbeidsavtale om privatarkivarbeid. Avtalen innebar at Statsarkivet i Kristiansand skulle være fylkeskoordinerende organ for privatarkivarbeid i Vest-Agder. Statsarkivet fikk med dette et overordnet ansvar for at bevaringsverdige arkiver i fylket ble samlet inn, ordnet og katalogisert, oppbevart forsvarlig og gjort tilgjengelig for bruk.

Denne samarbeidsavtalen om privatarkivarbeidet i tidligere Vest-Agder er nå opphørt. Fylkeskommunens utredningsarbeid vedrørende den fremtidige organiseringen av privatarkivarbeidet i fylket er i ferd med å bli slutført

Vår årsrapport for 2025 blir dermed den siste.

Kort sammendrag av årsrapporten

Også i 2025 har vi prioritert ordning og katalogisering av innsamlede arkiver. Ettersom avtalen vår nå utløper har vi sett det som ønskelig å få best mulig oversikt over bestanden av arkiver.

Vi har også tatt inn noen få arkiver - fra Lindesnes/Mandal, samt fra regionen Vest-Agder. En del av disse er også ferdig ordnet.

For øvrig er det stadig gledelig å kunne observere at privatarkivene i økende grad blir brukt – både av lesesalsgjester, studenter og som bakgrunnsmateriale for formidling.

Årsrapport for 2025

I 2025 fikk Arkivverket ved Statsarkivet i Kristiansand 500.000 kroner til videreføring av prosjektet for bevaring av viktige private arkiver fra vestre del av Agder med følgende særlige føringer:

- ordning, katalogisering og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale som ble registrert under arkivkartlegging i 2005, som oppbevares ved lokale oppbevaringsinstitusjoner
- ved kapasitet kan det også arbeides med kartlegging og innsamling av bevaringsverdige bedriftsarkiver og andre typer privatarkiv som ellers måtte finnes
- rådgivning, veiledning og opplæring innenfor privatarkivfeltet
- vurdering av mulige depotløsninger ved lokale institusjoner

Arbeidet i 2025

Innsamling

I 2025 har vi bare tatt inn 2 arkiver fra vestre Vest-Agder – Sosialistisk Venstreparti i Vest-Agder (1 hm), og et tillegg til LINK-033, Hans Adler Olsen fra Svinør (0,2 hm).

Vi hadde også planlagt å motta arkivet etter arkitekt Halfdan Wendt fra Mandal (ca 1,5 hm). Det kommer trolig inn i løpet av 2026.

Ordning

Vi har ordnet rundt 20 hm med privatarkiver i 2025.

Blant disse kan vi nevne FLK-070, Fisker Torvald Haraldsen (0,8 hm), D/1651, Vest-Agder KrF (8 hm) og D/1663, Vest-Agder KrFU(1,9 Hm).

Samarbeid/veiledning/rådgivning

Vi har fortsatt samarbeid innen nettverket vårt – d.v.s. kommuner, museer, biblioteker, historielag m.m. I 2025 har vi først og fremst hatt kontakt med

Nasjonalarkivet

Farsund/Vanse og Lindesnes kommune. Vi har fortsatt forbindelse med Vest-Agder-museet – særlig når det gjelder inntak av privatarkiver. Vi får også en del henvendelser fra publikum, lag og foreninger som ønsker å avlevere privatarkiver, og/eller som ønsker råd og veiledning.

Formidling/presse

Det er hyggelig å se at det fortsatt er økende interesse for privatarkiv på lesesalen. Privatarkivene er gode kildegrunnlag for alle som er interessert i historie – både for studenter, forskere, journalister og andre.

I 2025 ble det lånt ut 509 arkivstykker fra privatarkivene på lesesalen ved Statsarkivet i Kristiansand. Til sammenligning ble det lånt ut ca. 700 arkivstykker fra de statlige arkivene og ca. 250 fra kommunale arkiv. Tallene viser at privatarkivene utgjør en stadig større del av utlånt materiale.

Arbeidet vårt i tilknytning til Regionplan Agder 2030

Arbeidet med privatarkivprosjektet samsvarer svært godt med målene for fylkets regionplan 2030.

Dette gjelder særlig innen samarbeid med frivillig sektor – nettverket vårt består av mange frivillige – både foreninger (særlig historielag) og enkeltpersoner. Disse er svært dedikerte i arbeidet med å bevare vår skriftlige kulturarv. Arbeidet er også med på sikre deltakelse fra ulike grupper i befolkningen i frivillige kulturaktiviteter – i særlig grad pensjonister.

Privatarkivene er dessuten i særlig grad med på å bygge opp om innholdet i landsdelens historie og bidrar dermed til å gjøre den helhetlige attraksjonsutviklingen mer innholdsrik.

Privatarkivarbeid for vestre Agder

Frem til i dag har ansvaret for privatarkivarbeidet i vestre Agder lagt hos Statsarkivet i Kristiansand. Ifølge Agder Fylkeskommunes tildelingsbrev for 2025 (19.03.2025) vil ikke tilskuddet til Arkivverket fra Agder Fylkeskommune bli videreført fra og med 2026. Fylkeskommunen kommer nå snart i mål med en ny løsning for organisering av privatarkivarbeidet i vestre del av Agder. Etter alt å dømme vil imidlertid den etter hvert store samlingen av privatarkiver fra vestre del av Agder fremdeles bli oppbevart på Statsarkivet i Kristiansand. Vi ser derfor frem til et fortsatt godt samarbeid med Arkivsenter sør, Aust-Agder museum og arkiv og Vest-Agder-museet.

Årsregnskap 2024

Ved tildelingsbrev datert 08.02.2025 bidro fylkeskommunen med kroner 500.000 til Arkivverket for dekning av utgiftene for en stilling i deltid, inklusive reiser og transport, opplæring, utstyr og materiell samt administrasjonskostnader. Arkivverket, ved Statsarkivet, søkte - med utgangspunkt i behovet for arbeid med privatarkiver i vestfylket - om dekning av 100 % stilling for 2025, med et budsjett på kroner 1.000.000.

Regnskapet nedenfor – for en 60 % stilling – viser følgende resultat:

Regnskap 2025:	Budsjett	
Forbruk		
Lønn og sosiale utgifter:	480.000	490.000
Reiseutgifter:	10.000	5.000
Materialkostnader:*	20.000	20.000
Administrasjonskostnader**	<u>45.000</u>	<u>45.000</u>
Sum utgifter i 2024:	555.000	560.000

*/** Material- og administrasjonskostnader er angitt på basis av gjennomsnittlig nivå i Statsarkivet/Arkivverket.

Til orientering kan det nevnes at Arkivverket har som grunnregel at det skal beregnes 40 % overhead på eksterntfinansierte prosjekter. Arkivverket har i Privatarkiv-prosjektet holdt dette på et betydelig lavere nivå.

Resultatet av regnskapet viser at forbruket i 2025 er på kr. 60.000 mer enn den mottatte støtten fra fylkeskommunen. Arkivverket vil dekke dette.

1) Privatarkivprosjektet – regnskapsoversikt 2020 – 2024

2020	500.000	510.000	-10.000	
2021	500.000	520.000	- 20.000	

Nasjonalarkivet

2022	500.000	530.000	-30.000	
2023	500.000	545.000	- 45.000	
2024	500.000	540.000	- 45.000	
2025	500.000	560.000	- 60.000	

Videre arbeid:

Fylkeskommunens bidrag til privatarkivprosjektet har vært en økonomisk forutsetning for arbeidet, og har derfor vært svært viktig for å kunne samle arkivmateriale fra regionens historie. Det har medvirket til at vi har fått et større mangfold i vårt samlede kilde- og kulturminnegrunnlag – noe som fortsatt vil være til stor inspirasjon for det fremtidige arbeidet. Verdien av privatarkiver blir stadig mer kjent, og arkivene blir i økende grad tatt i bruk.

Arkivverket vil takke Agder Fylkeskommune for midlene som er blitt tilført.

Ellers gleder vi oss til å se det endelige resultatet av fylkeskommunens utredningsarbeid vedrørende den fremtidige organiseringen av privatarkivarbeidet i fylket. Vårt ønske er at det endelige resultatet vil gi en god forankring for et koordinert og samlet privatarkivarbeid i Agder.

Med hilsen Nasjonalarkivet

Stian Norli
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Kopi til:

Nasjonalarkivet

Stian Norli

Vedlegg

- 1 Oppsummering av arbeidet i Privatarkivprosjektet i vestre Vest-Agder